

Oponentský posudek k bakalářské práci:

Světelné instalace v Praze po roce 1990 a umění ve veřejném prostoru

Řešitel bakalářské práce: Natalie Krausová

Bakalářská práce sl. Krausové se zabývá tématem světla a konkrétně umění, vytvářeného pomocí světla, především různých druhů světelných instalací ve veřejném prostoru. Je třeba ocenit, že práce má logické a promyšlené uspořádání, autorka si definuje pojmy, shrnuje minulost vztahu světla a města, což je důležité pro další výklad, správně zdůrazňuje rozlišení světla přirozeného a umělého a dále různé využití světla (umělého) ve městě, od orientace po umělecké užití. Ukotvení v literatuře je uspokojivé. Otázky, které si autorka klade v úvodu, jsou rozumné, přiměřené a zodpověditelné. K jejich konkrétnímu vypracování však viz dále.

Jednotlivé části textu vypadají jako uspořádané, nicméně ve skutečnosti jsou to samostatné kusy, jmenovitě to platí ve čtvrté části, kde se vyjmenovávají jednotliví umělci a skupiny a jejich konkrétní přístupy a díla. Textu by prospělo, kdyby byl více integrovaný do jednotnějšího a provázanějšího celku. Návaznost jednotlivých částí je dobrá a logická, jde ale o nezávislé kapitoly jako v nějaké příručce. Část o jednotlivých umělcích a skupinách vypadá trochu jako encyklopedická hesla, navíc informace o některých z umělců vyznívají poněkud jako bulvární zprávy.

Za přínosné a zajímavé považuji vytvoření vlastní typologie a její srovnání s typologií Zdeňka Pešánka. Předchozím výčtem přístupů současných tvůrců si pro to autorka vytvořila vhodnou půdu. Jde o vlastní přínos práce, o samostatné uvažování, což považuji za klad. Naopak v ostatních částech práce jakoby chyběla snaha vyjádřit více vlastní pozici pisatelky. Málo se například vyskytuje interpretace u jednotlivých děl či typů přístupů.

První dvě otázky z úvodu práce jsou zodpovězené po mém soudu vzorně celou prací (vliv vývoje techniky na osvětlování a umění a dále rozdíl přístupu umělců dříve a nyní). K posledním otázkám z úvodu (Proč je světlo srozumitelnější formou pro divákovu percepci? A Proč za světelným uměním do veřejného prostoru přijde tolik lidí a do galerie by nepřišlo?) se autorka dostane až na samém konci práce. Nelze popřít, že na ně odpovídá a s odpověďmi se lze jistě ztotožnit. Nezdá se však, že by odpovědi byly důkladněji podepřené. Odpovědi vychází z příkladu festivalu světla (festival Signal). Například na otázku proč je světlo srozumitelnější formou pro vnímání se dozvídáme, že „Světlo je na první pohled výraznější, a tedy údernější.“ či „... Vždycky světlo působí a bude působit na naše smysly. Buď nabádá k zamyšlení, nebo nás čistě jen okouzlí. Proto se stalo světelné umění velmi oblíbené jak pro diváky, tak pro umělce.“ (oboje str. 66). Za odpověď lze považovat i větu: „Organizátoři chtěli vytvořit akci, která by byla kulturně a jazykově přístupná co nejširší vrstvě lidí bez ohledu na jejich angažovanost v umění, bez ohledu na jejich rasu, barvu pleti či jazyk.“ (str. 62) Tedy že umělecká díla na festivalu Signal jsou přístupnější než ostatní současné (konceptuální, performativní atd.) umění. S odpověďmi lze souhlasit. Čtenář se však po mém soudu nedozví *proč*. Autorka se ke svým odpovědím dostává příliš snadno, vychází přitom fakticky z jediné skutečnosti, festivalu Signal, jehož uvedení v práci je logické a vhodné, je to vyvrcholením předchozích snah a shrnuje v sobě všechny či alespoň většinu zmiňovaných

uměleckých přístupů. Přesto zmíněný festival nestačí na ospravedlnění daných odpovědí. Domnívám se, že odpovědi na kladené otázky by bylo třeba vypracovat podrobněji, zahrnout další výklad, srovnat umění založené na působení světla na lidské vnímání v otevřeném městském prostoru, ukázat rozdíly vůči jiným druhům umění a specifik jejich percepcí apod. To vše by však pochopitelně již překročilo rozsah bakalářské práce a lze to zároveň chápat jako výzvu pro případný další zájem autorky.

Před závěrem ještě výtka k redakční práci. Textu škodí velké množství překlepů a nesprávných odkazů. Několikrát se například odkazuje na „str.“, ale stránka pak není uvedena. Na mnoha místech je porozumění textu ztíženo dvojitým výskytem se/si/j sme atd. Čtenář si pak musí vybrat, co je základ sdělení. Na str. 93 je chybný popis k obrázku č. 22. Nejde o Piazzetu Národního divadla, nýbrž o ulici nedaleko Anděla, kde byl instalován „Nový městský informační systém“ Jana Matouška.

Práci považuji za zdařilou a doporučuji k obhájení. Navrhuji hodnocení chvalitebně, tj. známku 2.

V Praze 28. VIII. 2014

Jiří Tourek, Ph.D.